

Köyhyys näkyy diakoniatyössä

Köyhyys näyttäytyy marginalisoitumisena. Se näkyy häpeänä ja nöyryytyksenä. Moni on kokenut alentavaa, syyllistävää kohtaamista ja arvottomuutta. Köyhien perheiden lapsia kiusataan muita enemmän. Köyhyys eristää lapsen, koska ei ole mahdollisuutta harrastuksiin tai mennä, minne kaverit menevät.

Arvot ovat koventuneet ja samaa tahtia pienenee tunne ihmisarvosta. Talousneuvonta on nöyryyttävää, sillä tulot eivät neuvomallakaan riitä ruokaan ja laskuihin. Etenkin nuorten kohdalla osattomuus pahenee. Köyhyys tuo näköalattomuutta ja toivottomuutta, jotka johtavat usein vääriin valintoihin elämässä. Jos ei ole mitään menetettävää, onko itsellä tai muilla enää mitään väliä?

Köyhyys lisää sairastavuutta, pahentaa päihde- ja mielenterveysongelmia tai aiheuttaa niitä ja lisää yksinäisyyttä ja ulkopuolisuuden kokemuksia. Pitää valita osaako lääkkeitä vai ruokaa. Köyhyys näyttää myös siltä, että paniikissa otetaan pikavippejä, ja siitähän ne ongelmat sitten vasta kunnolla alkavat.

Työssäkäyvien asiakkaiden määrä diakonian asiakkaina lisääntyy koko ajan. Samoin opiskelijoita ja ruoka-avun tarvisijoita on yhä enemmän. Monen maahanmuuttajaopiskelijan tilanne on kestämaton.

Yksinasuville elämäncrisit ovat kaikista rajuimpia, jos tukiverkkoa ei ole. Myös avio- tai avoliitossa puolison menetys suistaa talouden epätasapainoon.

Taloudellisten menetysten lisäksi köyhyys merkitsee sosiaalisten, psyykkisten ja usein myös fyysisten voimavarojen menettämistä. Ihmissuhdeverkostot ja vuorovaikutusmahdollisuudet kapenevat, mieli kuormittuu ja turvallisuudentunne katoaa.

Ehdotukset kansanedustajille

- **Perustoimeentulotuen nostaminen** tasolle, jolla sen Euroopan neuvoston sosiaalisten oikeuksien komitean mukaan pitäisi olla. Samalla sairaspäiväraha ja työkyvyttömyyseläke kuntoon. Liian usein työttömyys- ja perustoimeentulotuella on ihmisiä, jotka eivät millään tapaa ole työkykyisiä. Tässä auttaa moniammatillisuus ja moniammatilliset tiimit.
- Perusterveydenhuollossa hoitoon ja voinnin arviointiin pitäisi päästä kohtuullisessa ajassa. Julkista terveydenhuoltoa ei saa romuttaa.
- Suomessa asuvien **taitopankin** luominen: tämä estäisi erilaisen osaamisen unohtamisen ja hyödyntämisen. Esimerkiksi maahan muuttaneiden taitoja ja osaamista hyödynnetään aivan liian vähän. Kolmas sektori ja seurakunnat voisivat olla mukana taitopankin kokoamisessa: meiltä löytyy paljon ihmisten kohtaamisen osaamista.
- Järjestäkää **kuulemistilaisuuksia ja mieltikää, miten puhutte työttömistä ja köyhyydestä!** Halventava puhe kertoo vain siitä, että puhuja itse ei ole perehtynyt eri syihin pienituloisuuden taustalla. Ennaltaehkäisyyn ja sosiaaliseen vastuuseen tulisi panostaa tukien suunnittelussa.